

Брюксел, 3.9.2020 г.
COM(2020) 477 final

2020/0228 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**относно отпускането на отменени средства от проекти по 10-ия Европейски фонд
за развитие с цел предоставяне на допълнителни средства за Механизма за
подкрепа на мира в Африка**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Механизмът за подкрепа на мира в Африка (МПМА) бе създаден през 2003 г. в рамките на Споразумението от Котону¹ за срока на прилагането на Споразумението и се финансира от Европейския фонд за развитие (ЕФР), който не е включен в общия бюджет на Съюза. МПМА се превърна в един от основните инструменти за осъществяване на сътрудничеството за мир и сигурност между Африка и ЕС.

Съгласно действащия 11-и ЕФР първоначално за МПМА бяха отпуснати 750 милиона евро за периода 2014—2020 г. Тази сума, която се основава на поетите задължения по линия на МПМА в рамките на 10-ия ЕФР, не бе съобразена в достатъчна степен с рязкото увеличение на финансовия обем на МПМА след 2012 г., което продължи до 2015 г., когато Комисията ограничи финансирането си за мироопазващи операции до 80 % от ставката на ООН по това време за възнаграденията, изплащани на войските и полицията, работещи на място в рамките на ръководени от африкански държави мироопазващи операции. Въвеждането на този таван доведе до стабилизиране, а не до намаляване на плащанията по МПМА, тъй като икономите, постигнати благодарение на въвеждането на тавана за средствата, предоставяни от МПМА за възнаграденията, бяха компенсирани от увеличение на общия брой на финансираните мироопазващи операции. Увеличаването на търсенето се дължи по-конкретно на продължаването на финансирането на съществуващите операции (Мисия на Африканския съюз в Сомалия — AMISOM), както и на започването на нови мироопазващи операции (Мисия на Икономическата общност на западноафриканските държави в Гвинея Бисау — ECOMIB, многонационални съвместни оперативни сили за борба срещу Боко Харам — MNJTF, обединени сили на Г-5 от Сахел).

Поради това до момента на МПМА бяха предоставяни допълнителни средства четири пъти на обща стойност от 1,635 милиона евро: две предоставяния на допълнителни средства от по 150 милиона евро (решенията за които бяха взети съответно на 24 септември 2015 г.² и на 2 август 2016 г.³) за програмата за действие за периода 2014—2016 г., трето предоставяне в размер на 535 милиона евро (решението за което също бе взето на 2 август 2016 г.⁴) за финансиране на програмата за действие за периода 2017—2018 г. и четвърто предоставяне в размер на 800 милиона евро (решението за което бе взето на 11 април 2019 г.⁵) за финансиране на програмата за действие за периода 2019—2020 г. Тези средства дават възможност за изпълнение на дейностите в рамките на МПМА до края на 2020 г.

В съответствие с предложението на Комисията за многогодишна финансова рамка за периода 2021—2027 г.⁶ и предложението на върховния представител за Европейски

¹ Споразумение за партньорство между членовете на Групата страни от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн, от една страна, и Европейската общност и нейните държави членки, от друга страна, подписано в Котону на 23 юни 2000 г.

² Решение С(2015) 8627 на Комисията от 7 декември 2015 г.

³ Решение С(2016) 7258 на Комисията от 17 ноември 2016 г.

⁴ Решение С(2017) 2579 на Комисията от 27 април 2017 г., изменено с Решение С(2018) 1258 на Комисията от 23 февруари 2018 г.

⁵ Решение С(2019) 4070 на Комисията от 6 юни 2019 г.

⁶ Предложение на Комисията за многогодишна финансова рамка за периода 2021—2027 г., май 2018 г.

механизъм за подкрепа на мира (ЕМПМ)⁷ дейностите, които понастоящем се финансират от МПМА, се очаква да бъдат поети от Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество (ИССРМС) и Европейския механизъм за подкрепа на мира от 1 януари 2021 г. За да се осигури непрекъснатата и надеждна подкрепа от ЕС за ръководени от африкански държави мироопазващи дейности и дейности, свързани със сигурността, следва да се улесни преходът между МПМА и тези нови инструменти от януари до юни 2021 г. или до изтичането на срока на действие на Споразумението от Котону, в зависимост от това кое от двете събития настъпи по-рано.

Целта на настоящото проектопредложение за решение на Съвета е да се получи разрешение от Съвета за използване на отменени средства от 10-ия ЕФР с цел предоставяне на допълнителни средства за МПМА в размер до 129 милиона евро. Тези средства ще бъдат усвоени чрез прилагане на алгоритъма за определяне на участието на държавите членки, използван за 10-ия ЕФР⁸.

• **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

В Глобалната стратегия на ЕС⁹ мирът и сигурността са определени като един от жизненоважните интереси на ЕС и освен това се посочва, че сигурността в Европа е тясно свързана с мира в съседните и заобикалящите я региони. В приетия през 2017 г. обновен Европейски консенсус за развитие¹⁰ мирът се определя като една от неговите пет приоритетни области и отново се потвърждава ангажиментът на ЕС за основан на правила световен ред, в който многостранното сътрудничество заема централно място.

МПМА е един от основните инструменти за осъществяване на сътрудничеството за мир и сигурност между Африка и ЕС в рамките на Съвместната стратегия Африка—ЕС, приета в Лисабон през 2007 г. На 4-тата среща на върха Африка—ЕС през 2014 г. мирът и сигурността бяха отново потвърдени като една от петте приоритетни области за изпълнението на съвместната стратегия. На 5-ата среща на върха АС—ЕС през ноември 2017 г. лидерите постигнаха съгласие по четири общи стратегически приоритета за периода до следващата среща на върха, единият от които е „укрепване на устойчивостта, мира, сигурността и управлението“. Тъй като в новия Европейски консенсус за развитие се припомня връзката между сигурността и развитието и в Глобалната стратегия на ЕС се подчертава необходимостта от интегриран подход към конфликтите, сътрудничеството в областта на мира и сигурността продължава да е в основата на партньорството между Африка и ЕС. Именно в този контекст на 23 май 2018 г. Европейската комисия и Комисията на Африканския съюз подписаха Меморандум за разбирателство относно мира, сигурността и управлението, който осигурява рамка за засилено сътрудничество между АС и ЕС с цел преодоляване на предизвикателствата в областта на мира и сигурността. Неотдавна този акцент беше

⁷ HR(2018)94 от 13 юни 2018 г.

⁸ Това не представлява прецедент по отношение на потенциалното бъдещо използване на отменените средства от предходни ЕФР, за което решението продължава да се взема от държавите членки въз основа на всеки отделен случай, в съответствие с член 55 от Регламент (ЕС) 2018/1877 на Съвета от 26 ноември 2018 г. относно финансовия регламент, приложим за 11-ия Европейски фонд за развитие.

⁹ Обща визия, общи действия: по-силна Европа. Глобална стратегия за външната политика и политиката на сигурност на Европейския съюз, юни 2016 г.

¹⁰ Съвместно изявление на Съвета и представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, на Европейския парламент и на Комисията (2017/С 210/01): Новият европейски консенсус за развитие „Нашият свят, нашето достойнство, нашето бъдеще“, 7 юни 2017 г.

поставен върху продължаващото тясно сътрудничество с африканските партньори в областта на мира и сигурността в рамките на съвместното съобщение на Комисията и ЕСВД от март 2020 г. „Към цялостна стратегия с Африка“¹¹.

Като позволява дейностите на МПМА да продължат до средата на 2021 г. или до изтичането на срока на действие на Споразумението от Котону, в зависимост от това кое от двете събития настъпи по-рано, настоящото предложение ще допринесе за изпълнението на целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР), и по-специално на ЦУР 16 „Насърчаване на мирни и приобщаващи общества за устойчиво развитие, предоставяне на достъп до правосъдие за всички и изграждане на ефективни, отговорни и приобщаващи институции на всички равнища“.

МПМА обикновено се финансира от финансовия пакет в рамките на АКТБ и регионалните пакети от ЕФР. Дейностите, финансирани с допълнителните средства, предоставени на МПМА от резерва за изпълнение („резерв, който не може да бъде мобилизиран“), ще продължат да са съобразени с общите и конкретните за МПМА цели, определени в стратегията в рамките на АКТБ¹².

Допълнителните средства ще бъдат използвани в съответствие с правилата и процедурите, приложими за 11-ия ЕФР. Програмирането на тези средства ще бъде установено чрез изменение на Програмата за действие на МПМА за периода 2019—2020 г., като се добави изпълнението на дейностите от януари 2021 г. или до изтичането на срока на действие на Споразумението от Котону, в зависимост от това кое от двете събития настъпи по-рано. Това изменение на Програмата за действие на МПМА за периода 2019—2020 г. изисква одобрение от Корепер, преди да бъде прието от Комисията, съгласно предвиденото в член 15, буква б) от Регламента относно изпълнението на 11-ия ЕФР¹³.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Не се прилага.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Член 1, параграф 4 от Вътрешното споразумение за 11-ия ЕФР¹⁴.

В член 1, параграф 4 от Вътрешното споразумение за 11-ия ЕФР се изисква Съветът да приеме своето решение с единодушие.

¹¹ Европейска комисия и върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, Съвместно съобщение до Европейския парламент и до Съвета: Към цялостна стратегия с Африка, JOIN(2020) 4, 9 март 2020 г.

¹² Решение C(2015) 7766 на Комисията от 13 ноември 2015 г. относно приемането на стратегически документ и индикативна програма за периода 2014—2020 г. за сътрудничество в рамките на АКТБ между Европейския съюз и групата на държавите от АКТБ.

¹³ Регламент (ЕС) 2015/322 на Съвета от 2 март 2015 г.

¹⁴ Вътрешно споразумение между представителите на правителствата на държавите — членки на Европейския съюз, заседаващи в рамките на Съвета, относно финансирането на помощта от Европейския съюз съгласно многогодишната финансова рамка за периода 2014—2020 г. в съответствие със Споразумението за партньорство АКТБ—ЕС и за разпределението на финансовата помощ за отвъдморските страни и територии, за които се прилага част четвърта от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 210, 6.8.2013 г., стр. 1).

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Не се прилага.

ЕФР е създаден чрез вътрешно споразумение между представителите на държавите членки и в него се предвижда възможността да се използват отменени средства, ако Съветът одобри това¹⁵.

- **Пропорционалност**

Предложението и по-специално предложените суми се основават на всеобхватен анализ, извършен от службите на Комисията и от ЕСВД. Предложението се основава и на предположението, че други партньори ще допринесат за финансовите усилия. Освен това държавите — членки на ЕС, имат възможност да дадат доброволен принос чрез МПМА.

През юли 2016 г. АС прие решение за прилагане на налог от 0,2 % върху допустимия внос с цел финансиране на Африканския съюз. Целта на решението е да се осигури надеждно и предвидимо финансиране за мира и сигурността на континента чрез Фонда за мир на Африканския съюз. Изпълнението на необходимите законодателни и практически мерки напредва, макар и с различни темпове в различните държави — членки на АС. Размерът на наличното финансиране по линия на Фонда за мир на АС се увеличава постоянно и достигна равнище от над 160 милиона евро.

- **Избор на инструмент**

ЕФР е единственият източник на финансиране за МПМА на равнището на Съюза. Поради правни ограничения съществуващите инструменти на ЕС, финансирани от общия бюджет на Съюза, не могат да бъдат използвани за операции, които имат военни последици или последици в областта на отбраната, или за подкрепа на бенефициери във военната сфера извън свързаните с изграждането на капацитет в подкрепа на развитието и на сигурността за развитие.

В съответствие с член 1, параграф 4 от Вътрешното споразумение между представителите на правителствата на държавите — членки на Европейския съюз, заседаващи в рамките на Съвета, относно финансирането на помощта от Европейския съюз съгласно многогодишната финансова рамка за периода 2014—2020 г. в съответствие със Споразумението за партньорство АКТЬ—ЕС и за разпределението на финансовата помощ за отвъдморските страни и територии, за които се прилага част четвърта от Договора за функционирането на Европейския съюз¹⁶, Съветът взема решение по предложение на Комисията.

¹⁵ Член 1, параграф 4 от Вътрешното споразумение за 11-ия ЕФР и член 55 от Регламент (ЕС) 2018/1877 на Съвета от 26 ноември 2018 г. относно финансовия регламент, приложим за 11-ия Европейски фонд за развитие.

¹⁶ ОВ L 210, 6.8.2013 г., стр. 1—14.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОТ ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Не се прилага.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Не се прилага.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Не се прилага.

- **Оценка на въздействието**

Не се прилага.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Не се прилага.

- **Основни права**

Укрепването на свързаното с правата на човека измерение на предотвратяването на конфликти, управлението на кризи и процесите след прекратяването на конфликтите е една от основните области на сътрудничество в рамките на приоритетната област „Мир и сигурност“ на Съвместната стратегия Африка—ЕС. Меморандумът за разбирателство между АС и ЕС относно мира, сигурността и управлението, подписан през май 2018 г., допълнително подчертава централното значение на правата на човека, включително на борбата срещу основаното на пола насилие, свързано с конфликти, при постигането на мир и сигурност на африканския континент.

В рамките на програмата за действие на МПМА за периода 2019—2020 г.¹⁷ е обърнато специално внимание на измерението, свързано с половете и с правата на човека, на всички значими действия. Програмата за действие включва финансиране в подкрепа на Африканския съюз и други съответни участници за изготвянето на континентална рамка за спазването на правата на човека и международното хуманитарно право, приложима за всички мироопазващи операции, ръководени от африкански държави.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Не се прилага.

ЕФР не е включен в бюджета на ЕС.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизми за мониторинг, оценка и докладване**

Механизмите за мониторинг, оценка и докладване са механизмите, приложими за 11-ия ЕФР, и тези, предвидени в програмата за действие на МПМА за периода 2019—2020 г.

¹⁷ Решение С(2019) 4070 на Комисията от 6 юни 2019 г.

- **Обяснителни документи (за директиви)**

Не се прилага.

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

В член 1, параграф 1 от предложението се предвижда отменени средства в максимален размер до 129 милиона евро от проекти по 10-ия ЕФР да бъдат отпуснати с цел предоставяне на допълнителни средства на МПМА, за да бъдат покрити очакваните финансови нужди за период, който обхваща първите шест месеца на 2021 г.

В член 1, параграф 2 се посочва, че ще се прилагат правилата за 11-ия ЕФР (Регламентът за изпълнение и Финансовият регламент¹⁸).

В член 2 се посочва датата на влизане в сила на решението.

¹⁸ Регламент (ЕС) 2015/322 на Съвета от 2 март 2015 г. относно изпълнението на 11-ия Европейски фонд за развитие и Регламент (ЕС) 2018/1877 на Съвета от 26 ноември 2018 г. относно финансовия регламент, приложим за 11-ия Европейски фонд за развитие.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно отпускането на отменени средства от проекти по 10-ия Европейски фонд за развитие с цел предоставяне на допълнителни средства за Механизма за подкрепа на мира в Африка

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Вътрешното споразумение между представителите на правителствата на държавите — членки на Европейския съюз, заседаващи в рамките на Съвета, относно финансирането на помощта от Европейския съюз съгласно многогодишната финансова рамка за периода 2014—2020 г. в съответствие със Споразумението за партньорство АКТБ—ЕС и за разпределението на финансовата помощ за отвъдморските страни и територии, за които се прилага част четвърта от Договора за функционирането на Европейския съюз¹⁹, и по-специално член 1, параграф 4 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Настоящият ангажимент на Европейския съюз в областта на мира и сигурността на африканския континент в рамките на Механизма за подкрепа на мира в Африка (МПМА) следва да продължи до края на юни 2021 г. или до изтичането на срока на прилагане на Споразумението за партньорство между членовете на Групата страни от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ), от една страна, и Европейския съюз и неговите държави членки, от друга страна („Споразумението за партньорство АКТБ—ЕС“)²⁰, в зависимост от това кое от двете събития настъпи по-рано.
- (2) Очаква се максималният размер на финансовите нужди на МПМА за периода от януари до юни 2021 г. да бъде 129 000 000 EUR.
- (3) Целесъобразно е да се използват отменени средства от проекти по 10-ия ЕФР, за да се гарантира финансирането на МПМА до края на юни 2021 г. или до изтичането на срока на прилагане на Споразумението за партньорство АКТБ—ЕС, в зависимост от това кое от двете събития настъпи по-рано.
- (4) С допълнителните средства следва да се финансира помощ за ръководени от африкански държави мироопазващи операции.
- (5) Средствата следва да се използват в съответствие със съответната многогодишна програма за действие на МПМА и с правилата и процедурите, приложими за 11-ия ЕФР, установени в Регламент (ЕС) 2015/322 на Съвета от 2 март 2015 г.

¹⁹ ОВ L 210, 6.8.2013 г., стр. 1.

²⁰ Споразумение (ОВ L 317, 15.12.2000 г., стр. 3), изменено със споразумението, подписано в Люксембург на 25 юни 2005 г. (ОВ L 209, 11.8.2005 г., стр. 27), и със споразумението, подписано в Уагадугу на 22 юни 2010 г. (ОВ L 287, 4.11.2010 г., стр. 3).

относно изпълнението на 11-ия Европейски фонд за развитие²¹ и Регламент (ЕС) 2018/1877 на Съвета от 26 ноември 2018 г. относно финансовия регламент, приложим за 11-ия Европейски фонд за развитие²²,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Сума в размер до максимум 129 000 000 EUR от отменените средства от проекти по 10-ия Европейски фонд за развитие се отпуска с цел предоставяне на допълнителни средства за МПМА за периода от 1 януари до 30 юни 2021 г. или до изтичането на срока на прилагане на Споразумението за партньорство АКТБ—ЕС, в зависимост от това кое от двете събития настъпи по-рано.

Тези средства се използват в съответствие с правилата и процедурите, приложими за 11-ия ЕФР.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила в деня след приемането му.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*

²¹ ОВ L 58, 3.3.2015 г., стр. 1—16.

²² ОВ L 307, 3.12.2018 г., стр. 1—21.